

“Goede uiergezondheid

Met een buitengewoon laag tankcelgetal van 70.000 is het geen wonder dat melkveehouders Arjan en Nicole Olink een Uiergezondheid Award wonnen. Het bescheiden stel haalde bijzonder goede resultaten in korte tijd. Een goede discipline is het sleutelwoord. “Met een afwachtende houding houd je het niet strak genoeg”, zegt Arjan. “Je moet meteen actie ondernemen als er iets is.”

Nog maar drie jaar geleden verhuisde het bedrijf van het stel van Boekelo naar Valthermond. Vanwege natuurontwikkeling en herinrichting niet geheel vrijwillig, maar het bood ze wel de kans managementaanpassingen te doen op de nieuwe locatie. En wel zo, dat ze genoeg flexibiliteit konden creëren om hun werk te kunnen combineren met de gewenste gezinsuitbreiding. Inmiddels is dochter Carmen tien maanden oud en loopt het bedrijf met 150 melkkoeien op rolletjes. Melken en voeren gaat automatisch en als het nodig is, dan krabben ze de boxen gewoon een uurtje later uit.

Omdat alles automatisch gaat moet je er kort op zitten, vindt Arjan. “Eerder lette je op de uiers omdat je ze twee keer per

dag zag en voelde. Nu selecteert de robot ze wel uit, maar je moet er apart naartoe lopen om te gaan kijken. Dat is toch een drempel, en vergt discipline.” Met die discipline zit het wel goed, want niet alleen het tankcelgetal is laag, ook het percentage koeien met klinische mastitis is van 10,1 naar 7,9 procent gegaan.

Een belangrijke reden daarvoor is de indeling en de grootte van de nieuwe stal, zegt Nicole. “We merkten dat de stal in Boekelo overbezet was. Het was vol, de boxen waren viezer en ze werden vaker gebruikt, dus er was meer kans op vervuiling. Sinds we de nieuwe stal hebben merken we dat de koeien minder melk uitliggen, ze hebben meer ruimte en de boxen zijn schoner.”

Uiergezondheid Award

Dat het echtpaar zulke goede resultaten boekt, is ook door de dierenarts opgemerkt. Huib-Jan de Boer van Arts & Dier droeg het stel voor voor de award. Hij gaf ze op om verschillende redenen, waaronder het lage tankcelgetal en het lage percentage klinische mastitis, maar ook de aparte ruimtes voor verschillende groepen, het selectief droogzetten en de hoge productie. “Hij wilde ons vorig jaar al opgeven, maar dat hoefde voor ons niet. We treden niet zo graag op de voorgrond, we proberen gewoon ons best te doen”, zegt Nicole. Dit jaar deed De Boer het toch, en met succes. Het stel won glansrijk één van de drie Uiergezondheid Awards, die uitgereikt werden tijdens het congres Gezonde Melkveehouderij in Zwolle op 15 januari.

In de eenstandsbehandelput kan Arjan nog ouderwets in de 'melkput' staan. Melken doen ze hier niet, maar Arjan en Nicole kunnen hierin gemakkelijk de uiers van dichtbij bekijken als het nodig is.

tot 50 procent van de koeien drooggezet zonder antibiotica. "Daar hadden we al goede ervaringen mee op onze vorige locatie. Toen we net verhuisd waren hebben we het even niet gedaan, maar we zijn het afgelopen jaar weer begonnen", zegt Arjan. Het selectief droogzetten vraagt wel om oplettendheid en voorzichtigheid. "We zijn heel streng op het celgetal. We willen antibiotica niet als preventief middel gebruiken, en we zien dat het goed gaat."

Rantsoenen

Ze hebben de koeien in groepen verdeeld over verschillende hokken met aangepast rantsoen: het eindlactatiehok, met een laagewitrantsoen om de melkproductie te verminderen, daarna een droogstandsrantsoen, en vervolgens gaan ze ongeveer twee weken voor afkalven naar het strohok, met een rantsoen dat meer naar het melken toe gaat. Daarnaast is er een separatuurimte voor koeien die behandeld worden, daar blijven ze tot ze zijn uitbehandeld.

Monitoren

Goede cijfers halen is één ding, maar ze behouden is nog een hele opgave. Arjan en Nicole monitoren de uiergezondheid vooral via de MPR en de geleidbaarheidsattentie van de robot. En elke vier weken komt veearts De Boer langs voor reguliere behandelingen en om de resultaten van de MPR door te nemen. Arjan en Nicole hebben dan het meeste werk al gedaan. "We hebben altijd zelf de MPR al gezien en de koeien al gecontroleerd. De bezoeken van de veearts zijn een goede motivatie: hij stimuleert ons om verder te denken. Met een afwachtende houding houd je het niet strak genoeg. Je moet meteen actie ondernemen als er iets is."

Maar de belangrijkste informatie halen Arjan en Nicole nog steeds uit hun eigen kennis en ervaring. Als de robot een attentie geeft, gaan ze altijd even kijken. Als het dan niet pluis is, kunnen ze nog ouderwets in de 'melkput' staan: een verdieping in de grond zodat ze, net als vroeger, van onderaf naar de uiers kunnen kijken. De eenstandsbehandelput is niet bedoeld om te melken, maar alleen om de uiers van dichtbij te bekijken. Arjan: "Je hoeft dan niet helemaal onder de koe te gaan hangen om goed te kunnen kijken."

Kwaliteit

Momenteel is de melkproductie zo'n 9.800 liter per koe per jaar. Dat is veel, vindt ook Nicole. Toch is ze bescheiden. "Dat is nooit ons doel geweest. Het gaat ons om het product, de melk moet gewoon goed zijn. Nu de melkprijs daalt is het natuurlijk mooi dat we qua productie hoog genoeg zitten, maar uiteindelijk gaat het ons om de kwaliteit. Liever iets minder melk dan een mindere kwaliteit melk."

vergt discipline"

Behandelen

Hoewel er op het bedrijf weinig mastitis voorkomt, moeten de koeien met een verhoogd celgetal soms toch behandeld worden. Het stel gaat daar voorzichtig mee om. "We stoppen er niet zomaar wat in", vertelt Arjan. "Eerst gaan we temperaturen en controleren we wat er aan de hand is." En als ze toch gaan behandelen, nemen ze vooraf een melkmonster en leggen dat in de vriezer. Wat ze er daarna mee doen, hangt af van de effectiviteit van de behandeling, zegt Nicole. "Als de behandeling aanslaat is er niks aan de hand. Maar als de koe daarna weer mastitis krijgt, geven we het monster mee aan de veearts om te kijken of de behandeling wel correct was. En of de bacterie resistent is, dus of een behandeling wel nut heeft."

Volgens veearts De Boer is het bedrijf van Arjan en Nicole bovendien als één van de eersten begonnen met structureel selectief droogzetten. Momenteel wordt zo'n 25

Selectie

Een andere reden voor de uitstekende uiergezondheid is selectie. Als een koe er maar niet bovenop wil komen wordt ze een driespeen of moet ze weg," zegt Arjan. "Met selectie en fokkerij houden we er al rekening mee. Als een koe mastitis heeft en het komt steeds weer terug, dan gaan we niet meer met haar door. We hebben weleens de moeder weggedaan en de dochter gehouden, maar dan zie je dat het probleem toch weer terugkomt."

Dochter Carmen is inmiddels gewend om met de drukke veehouders Arjan en Nicole mee de stal in te gaan.